

Vademecum

„BEZPIECZNE ZIMOWISKO 2012”

OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA

Opracowano w KW PSP w Krakowie dla potrzeb organizatorów zimowego wypoczynku oraz jego uczestników.

Kraków, 2012 r.

*Organizatorom, wychowawcom, opiekunom i wypoczywającym
dzieciom, młodzieży bezpiecznego i pełnego wrażeń zimowego
wypoczynku*

życzy
**Małopolski Komendant Wojewódzki
Państwowej Straży Pożarnej
w Krakowie**

st. brygadier Andrzej Mróz

Wskazania dla organizatorów zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa pożarowego.

I. Wymagania w zakresie posiadanej dokumentacji

Obiekt przeznaczony na zimowy wypoczynek dzieci i młodzieży powinien mieć:

1. Zgodnie z § 6 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 stycznia 1997 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasad jego organizowania i nadzorowania (Dz. U. Nr 12, poz. 67 z późn. zm.), organizator wypoczynku może zorganizować wypoczynek po przedstawieniu kuratorowi oświaty, właściwemu ze względu na miejsce siedziby lub zamieszkania organizatora, zgłoszenia wypoczynku, do którego dołącza:
  - W przypadku organizowania wypoczynku w obiekcie hotelarskim lub innym obiekcie, w którym są świadczone usługi hotelarskie, o którym mowa w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 19 sierpnia 2004 r. w sprawie obiektów hotelarskich i innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie (Dz. U. z 2006 r. Nr 22, poz. 169) - kopię wydanej właścicielowi, zarządcy lub użytkownikowi obiektu opinii właściwej miejscowo komendy powiatowej (miejskiej) Państwowej Straży Pożarnej lub protokołu okresowej kontroli Państwowej Straży Pożarnej, o której mowa w § 4 ust. 1 pkt 2 tego rozporządzenia.
  - W przypadku organizowania wypoczynku w obiekcie używanym okazjonalnie do wypoczynku:
    - a) szkic poszczególnych pomieszczeń obiektu, z określeniem ich funkcji, zawierający szkic pomieszczenia do spania, stołówki i pomieszczeń do zajęć wychowawczo-rekreacyjnych,
    - b) kopię wydanej właścicielowi, zarządcy lub użytkownikowi obiektu opinii właściwej miejscowo komendy powiatowej (miejskiej) Państwowej Straży Pożarnej lub protokołu okresowej kontroli Państwowej Straży Pożarnej, w zakresie spełnienia przez obiekt wymagań przeciwpożarowych.
  - W przypadku organizowania wypoczynku bez stałej infrastruktury komunalnej, w szczególności obozów pod namiotami:
    - a) szkic sposobu zagospodarowania terenu przeznaczonego na obóz, zawierający szkic rozmieszczenia poszczególnych części obozu: mieszkalnej, żywieniowej, zespołu służby zdrowia, umywalni, ustępów,
    - b) kopię wydanej właścicielowi, zarządcy lub użytkownikowi obiektu lub terenu opinii właściwej miejscowo komendy powiatowej (miejskiej) Państwowej Straży Pożarnej lub protokołu okresowej kontroli Państwowej Straży Pożarnej, w zakresie spełnienia przez obiekt lub teren wymagań przeciwpożarowych.

Opisywana powyżej opinia właściwej miejscowo komendy powiatowej (miejskiej) Państwowej Straży Pożarnej powinna być aktualna, sporządzona każdorazowo przed zorganizowaniem wycieczki.

2. Opracowaną tzw. „Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego”, w której uwzględniony powinien być fakt przeznaczenia obiektu na wypoczynek dzieci i związane z tym wymagania i zasady postępowania w przypadku pożaru czy innego zagrożenia (*podstawa prawna*: rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Wewnętrznych z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów - Dz. U. Nr 109, poz. 719). *Uwaga: Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego nie jest wymagana dla obiektów lub ich części, gdy kubatura brutto budynku lub jego części stanowiącej odrębną strefę pożarową nie przekracza 1000 m³, kubatura brutto budynku nie inwentarskiego nie przekracza 1500 m³, powierzchnia strefy pożarowej obiektu innego niż budynek nie przekracza 1000 m². Instrukcja powinna być poddawana okresowej aktualizacji co najmniej raz na dwa lata oraz po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.*
3. Aktualne protokoły badań instalacji technicznych budynku (elektryczna, gazowa, odgromowa przewodów kominowych, spalinowych, wentylacyjnych i inne wpływające na stan bezpieczeństwa budynku, np. sygnalizacji pożaru, awaryjnego oświetlenia, gaśnicza, itp.) (ustawa z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane – tekst jednolity z 2006r. Dz. U. Nr 156, poz. 1118 z późn. zm.).

II. Bezpieczeństwo przeciwpożarowe na zimowisku - bezpieczne spędzenie ferii zimowych.

Obiekty przeznaczone na zimowy wypoczynek dzieci i młodzieży powinny być odpowiednio wykonane i wyposażone w odpowiedni sprzęt i urządzenia techniczne, zgodnie z przepisami szczegółowymi, zapewniając bezpieczeństwo wycieczki.

Najczęstszą przyczyną pożarów powstających podczas zimowego wycieczki dzieci i młodzieży jest nieostrożne obchodzenie się z ogniem oraz grzewczymi urządzeniami elektrycznymi, gazowymi na paliwo ciekłe i stałe (piece, piecyki, kuchenki, ogrzewacze pomieszczeń i inne). Często zagrożenie pożarowe spowodowane jest niewłaściwymi zabawami i nieświadomością dzieci oraz brakiem nadzoru ze strony dorosłych, a także wady urządzeń grzewczych.

Statystycznie najczęściej dzieci i młodzież wywołują pożary poprzez :

- zabawę z zapalkami, zapalniczką, materiałem pirotechnicznym (fajerwerki, race, itp.),
- palenie w ukryciu papierosów,
- rozpalanie ognisk i zabawy z ogniem w pobliżu materiałów palnych (sterty słomy, siana, składowiska i magazyny makulatury, pudeł kartonowych, drzewa, stacji i magazynów paliw i gazów palnych, stodoł, zabudowań z materiałów palnych, lasów, itp.).

Pamiętaj !

W obiektach zimowego wycieczki dzieci i młodzieży oraz na terenie przyległym do nich zabrania się:

- zabawy z zapalkami, zapalniczkami,

- rozniecania ognia bez zezwolenia i podczas nieobecności osób dorosłych,
- używania świec, kaganków, petard, wyrobów pirotechnicznych oraz innych źródeł światła wykorzystujących otwarty ogień,
- stosowania do mycia i prania odzieży cieczy łatwopalnych,
- suszenia odzieży i materiałów palnych bezpośrednio na piecach,
- ustawiania elektrycznych i gazowych urządzeń grzewczych bezpośrednio na podłogach palnych w odległościach mniejszych niż 0,5 m od materiałów palnych,
- używania uszkodzonych urządzeń elektrycznych oraz używania ich w sposób niezgodny z instrukcją obsługi,
- stosowania na osłony punktów świetlnych materiałów palnych,
- składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących celom ewakuacji lub umieszczenie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości,
- składowanie materiałów palnych na nieużytkowanych poddaszach oraz na drogach komunikacji ogólnej w piwnicach,
- stosowania do ogrzewania pomieszczeń, w których stale przebywają ludzie gazowych urządzeń promiennikowych,
- ogrzewania pomieszczeń za pomocą kuchni gazowych,
- rozpalanie ognisk lub wysypywanie gorącego popiołu i żużla, w miejscu umożliwiającym zapalenie się materiałów palnych albo sąsiednich obiektów oraz w mniejszej odległości od tych obiektów niż 10m,
- składowanie poza budynkami, w odległości mniejszej niż 4 m od granicy działki, materiałów palnych, w tym pozostałości roślinnych, gałęzi i chrustu,
- zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie,
- uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do wyjść ewakuacyjnych albo okien dla ekip ratowniczych, gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych, wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków głównych instalacji gazowej, źródeł wody do celów przeciwpożarowych, urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących takimi instalacjami oraz innymi instalacjami wpływającym i na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu,
- stosowanie na drogach ewakuacyjnych materiałów łatwo zapalnych,
- lokalizowanie elementów wystroju wnętrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno-budowlanych.

W lasach i na terenach śródleśnych, na obszarze łąk, torfowisk i wrzosowisk, jak również w odległości do 100 m od granicy lasów jest zabronione wykonywanie czynności mogących wywołać niebezpieczeństwo pożaru:

- rozniecanie ognia i palenie ognisk poza miejscami wyznaczonymi do tego celu przez właściciela lub zarządcę lasu,
- wypalanie wierzchniej warstwy gleby i pozostałości roślinnych,
- palenie tytoniu, z wyjątkiem miejsc na drogach utwardzonych i miejsc wyznaczonych do pobytu ludzi.

Rozniecanie i palenie ognisk powinno odbywać się zawsze w obecności osób dorosłych, w miejscach odpowiednio zabezpieczonych z zachowaniem bezpiecznych odległości od zabudowań, składowiska materiałów palnych, stacji paliw, lasu (co najmniej 100m).

Do spalania stosować drzewo nie uwalniające podczas spalania iskier (drzewa liściaste) i innych palnych elementów. Nie rozniecać ognisk dużych, uniemożliwiających ich szybkie w razie potrzeby ugaszenie. Zawsze w pogotowiu należy mieć przygotowane narzędzia i sprzęt umożliwiające ugaszenie ognia (łopata, piasek, wiadro z wodą, gaśnica).

W okresach wzmożonego zagrożenia pożarowego (brak śniegu) oraz silnego wiatru nie należy palić ognisk. Po skończonym ognisku należy żar ogniska zalać wodą, sprawdzić czy nie ma zarzewi ognia i zasypać pozostałości ogniska piaskiem.

W celu zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa przeciwpożarowego w obiekcie przeznaczonym na wypoczynek dzieci i młodzieży należy:

- umieścić w miejscach widocznych wykaz telefonów alarmowych oraz instrukcje postępowania na wypadek pożaru,
- oznakować zgodnie z Polskimi Normami drogi ewakuacyjne, oraz miejsca umieszczenia urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic oraz miejsca usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
- oznakować zgodnie z Polskimi Normami lokalizację przeciwpożarowych wyłączników prądu, głównych zaworów gazu, materiałów niebezpiecznych pożarowo,
- opracować i wdrożyć Instrukcję bezpieczeństwa przeciwpożarowego,
- wyposażać obiekt w gaśnice i hydranty wewnętrzne,
- przeprowadzić ze stanem osobowym próbną alarmy pożarowe.

Uwaga:

Hydranty wewnętrzne i gaśnice muszą być dopuszczone do stosowania w Polsce, posiadać certyfikat zgodności wydany przez Centrum Naukowo Badawcze Ochrony Przeciwpożarowej w Józefowie k. Otwocka i deklaracje zgodności wydaną przez producenta sprzętu. Hydranty i gaśnice powinny być oznakowane symbolem CE.

Zimowe zabawy dzieci i młodzieży organizuj na bezpiecznych ślizgawkach i lodowiskach. Nie dopuszczaj do sytuacji by młodzież i dzieci ślizgały się na niebezpiecznych zawsze zamkniętych zbiornikach wodnych, stawach czy rzekach lub na drogach i jezdniach przeznaczonych do ruchu pojazdów. Zabawa dzieci powinna się zawsze odbywać pod okiem osób dorosłych.

III. Postępowanie na wypadek powstania pożaru:

Jeżeli jesteś świadkiem powstania pożaru, powiadom natychmiast osoby dorosłe, wychowawcę, kierownika kolonii, obozu czy inne osoby znajdujące się w rejonie zagrożonym.

Wychowawca, Kierownik kolonii, obozu powinien:

- zachować spokój, przeciwdziałać panice,
- zaalarmować pozostałe osoby dorosłe oraz Państwową Straż Pożarną,

ogólnoeuropejski nr alarmowy do wszystkich służb ratowniczych - **112**

(wykorzystywany także w przypadku, gdy nie potrafimy zidentyfikować zagrożenia i określić, jaką służbę ratowniczą wezwać do pomocy).

- nr alarmowy Państwowej Straży Pożarnej - **998**

Po uzyskaniu telefonicznego połączenia ze służbami ratowniczymi, należy wyraźnie podać:

- gdzie się pali - dokładny adres, nazwa obiektu, instytucji, piętro,
- co się pali,
- czy istnieje zagrożenie życia ludzi (osoby ranne, uwięzione w budynku przez ogień)
- swoje imię i nazwisko i nr telefonu z którego się dzwoni.

UWAGA! Odłożyć słuchawkę dopiero po otrzymaniu potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia!

W razie potrzeby (nieszczęśliwy wypadek, awaria) alarmować:

Pogotowie ratunkowe - tel. **999**

Policja - tel. **997**

Akcja ratowniczo-gaśnicza

Równocześnie z alarmowaniem Państwowej Straży Pożarnej należy przystąpić do akcji ratowniczo-gaśniczej. Do czasu przybycia jednostek ochrony przeciwpożarowej kierownictwo akcją ratowniczą obejmuje Kierownik lub osoba dorosła najbardziej opanowana i energiczna.

Należy:

- przeprowadzić sprawną i bezpieczną ewakuację dzieci i młodzieży z zagrożonego obiektu w bezpieczne miejsce zapewniając im przez cały czas opiekę osób dorosłych,
- przystąpić do gaszenia pożaru przy pomocy posiadanego sprzętu gaśniczego.

Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo-gaśniczej powinna pamiętać że:

- w pierwszej kolejności należy przeprowadzić ratowanie zagrożonego życia ludzi,
- nie otwierać bez potrzeby drzwi, okien do pomieszczeń, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia,
- nie gasić wodą oraz gaśnicami pianowymi instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem,
- wyłączyć dopływ prądu elektrycznego i gazu do pomieszczeń i obiektu objętego ogniem,
- usunąć z zasięgu ognia wszystkie materiały palne, butle z gazem palnym i sprężonym, ciecze łatwopalne.

Po przybyciu jednostek ochrony przeciwpożarowej należy bezwzględnie podporządkować się poleceniom kierującego akcją ratowniczo-gaśniczą.

Po ugaszeniu pożaru właściciel obiektu odpowiada za zabezpieczenie pogorzeliska.

IV. Ewakuacja dzieci i młodzieży z obiektu zimowego wypoczynku w przypadku pożaru, zadymienia lub innego zagrożenia.

W przypadku powstania pożaru, zadymienia lub innego zagrożenia dla życia i zdrowia ludzkiego, jeżeli nie jest możliwe opanowanie go w zarodku - należy przeprowadzić ewakuację ludzi z zagrożonego rejonu.

Ewakuację z obiektu wypoczynku zarządza i prowadzi do czasu przybycia jednostek ochrony przeciwpożarowej zarządzający kolonią (Kierownik kolonii) lub osoba upoważniona do tego.

Zarządzający przebiegiem ewakuacji powinien zachować spokój i opanowanie, aby nie doprowadzić do groźnej w skutkach paniki wśród dzieci i młodzieży. Wydawane decyzje, polecenia powinny być zwięzłe, proste i zrozumiałe, dające efekt sprawnej i bezpiecznej ewakuacji. Wychowawcy oraz personel pomocniczy zobowiązany jest bezwzględnie do wzięcia udziału w ewakuacji.

Kolejność ewakuacji uzależniona jest od rodzaju i rozmiaru zagrożenia pożarowego, a także od tego, w którym pomieszczeniu powstał pożar i w którym kierunku się rozprzestrzenia.

Ewakuacja wszystkich osób i mienia powinna odbywać się przez najbliższe wyjście ewakuacyjne nie objęte ogniem, prowadzące w bezpieczne miejsce na przestrzeń otwartą.

Po ogłoszeniu alarmu wyznaczone przez kierującego ewakuacją osoby (wychowawcy, personel pomocniczy) przystępują natychmiast do ewakuacji dzieci i młodzieży wewnętrznymi drogami komunikacyjnymi, kierując się znajdującymi się na ścianach znakami ewakuacyjnymi. W czasie ewakuacji nie należy korzystać z windy!

Po sprawdzeniu, że wszyscy opuścili pomieszczenia wychowawcy udają się wraz z dziećmi do miejsca dla wyewakuowanych, opiekując się nimi przez cały czas. Po opuszczeniu pomieszczeń, kondygnacji nie należy zostawiać drzwi otwartych na całą szerokość lecz należy je zamknąć. Zapobiegnie to rozprzestrzenieniu się pożaru.

Uwagi dotyczące ewakuacji.

Po podjęciu decyzji o ewakuacji osób i mienia należy:

1. Niezwłocznie powiadomić wszystkich pracowników i podległy personel, przebywający w budynku o powstaniu i charakterze zagrożenia oraz konieczności podjęcia i przeprowadzenia ewakuacji.
2. Kierujący akcją ewakuacyjną zobowiązany jest do wyznaczenia osób odpowiedzialnych za przebieg ewakuacji poszczególnych grup dzieci i młodzieży i również innych osób przebywających w chwili wystąpienia zagrożenia w pomieszczeniach budynku, ponadto ustala ewentualną potrzebę ewakuacji sprzętu i mienia.
3. Podczas prowadzenia ewakuacji należy pamiętać; iż w pierwszej kolejności należy ewakuować zagrożone życie ludzkie, osoby ranne, niepełnosprawne, dzieci, osoby ciężko chore, a dopiero później mienie o ile pozwolą na to warunki i rozwój sytuacji pożarowej.
4. Ewakuację należy rozpoczynać od pomieszczeń, kondygnacji, budynków, w których powstał pożar lub które znajdują się na kierunku rozprzestrzeniania się ognia, a następnie pomieszczeń sąsiednich, kondygnacji wyższych i niższych oraz pomieszczeń i kondygnacji z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie. Należy dążyć do tego, aby wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności były osoby o ograniczonej z różnych względów zdolności poruszania się, natomiast zamykać strumień ruchu powinny osoby, które mogą poruszać się o własnych siłach.

5. Podczas ewakuacji z pomieszczeń, strumienie ludzi należy kierować na poziome drogi ewakuacyjne (korytarze), a następnie zgodnie z kierunkami określonymi przez znajdujące się na ścianach i drzwiach budynków znaki ewakuacyjne zgodne z PN-92/N-01256/02, na zewnątrz budynku poza obszar zagrożony, do bezpiecznych miejsc wyznaczonych.
6. Osoby ranne, z ograniczoną zdolnością poruszania się należy ewakuować przy wykorzystaniu wózków, noszy bądź przenosić na rękach.
7. W przypadku blokady dróg ewakuacyjnych, należy niezwłocznie, przy pomocy dostępnych środków informacyjnych (telefon, głos, itp.), powiadomić kierownika akcji ewakuacyjnej. Osoby odcięte od wyjścia, a znajdujące się w strefie zagrożenia, należy zebrać w pomieszczeniu jak najbardziej odległym od pożaru i w miarę posiadanych środków oraz istniejących warunków (okno, balkon) ewakuować na zewnątrz przy pomocy sprzętu ratowniczego przybyłych jednostek ratowniczych PSP i innych.
8. Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej, ze względu na mniejszą temperaturę i zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń i korytarzy. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłaniać chustką zmoczoną w wodzie - sposób ten ułatwia oddychanie. Podczas ruchu przez mocno zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji co do kierunku ruchu.
9. Po zakończeniu ewakuacji z budynku (zagrożonego rejonu), opiekunowie danych grup dzieci i młodzieży, zobowiązani są do przeliczenia stanów osobowych i sprawdzenia czy ktoś nie został w zagrożonym rejonie.
10. W obiektach zimowego wypoczynku powinna obowiązywać zasada, iż wychowawcy, opiekunowie przystępują do ewakuacji dzieci i młodzieży którymi się opiekują na co dzień.
W przypadkach uzasadnionych, po dokonaniu oceny sytuacji, zarządzający ewakuacją z budynku może odstąpić od tej zasady i skierować do ewakuacji ludzi z miejsc wymagających natychmiastowej ewakuacji.
11. W razie podejrzenia, że ktoś został w zagrożonej strefie, należy zgłosić ten fakt kierującemu akcją ewakuacyjno-ratowniczą i przeprowadzić ponowne sprawdzenie, przeliczenie wyewakuowanych dzieci. Opiekunowie poszczególnych grup dzieci winni znać stany osobowe grupy, zaś zarządzający ewakuacją stany osobowe z ewakuowanego budynku.
12. W przypadku przybycia jednostek Straży Pożarnej w trakcie akcji ewakuacyjnej, kierujący przebiegiem akcji zobowiązany jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji, a następnie podporządkowania się poleceniom dowódcy przybyłej jednostki straży pożarnej.

Jak skutecznie posługiwać się sprzętem gaśniczym?

Zasady posługiwania się gaśnicami:

Równocześnie z alarmowaniem należy przystąpić do akcji gaśniczej za pomocą gaśnic i hydrantów wewnętrznych będących na wyposażeniu obiektu. Gaśnice i hydranty wewnętrzne wykorzystywane są do gaszenia pożarów w zarodku.

Rodzaj gaśnic powinien być dostosowany do gaszenia tych grup pożarów, które mogą wystąpić w obiekcie:

- grupa A - pożary materiałów stałych zwykle pochodzenia organicznego, których normalne spalanie zachodzi z tworzeniem żarzących się węgli,
- grupa B – cieczy i materiałów stałych topiących się,
- grupa C - gazów palnych,
- grupa D - metali,
- grupa F - tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych.

Symbolami literowymi oznakowane są gaśnice odpowiednio do gaszenia pożarów danej grupy. Gaśnice należy tak dobierać, aby można było nim ugasić ewentualny pożar.

Do gaszenia palących się urządzeń elektrycznych będących pod napięciem nie należy używać wody, a gaśnice stosować należy zgodnie z zasadami i w sposób określony w instrukcji użycia pokazanej na wybranej gaśnicy. Zabronione jest uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do gaśnic.

Przy gaszeniu należy pamiętać o następujących zasadach:

- ❖ Kierować strumień środka gaśniczego na palące się przedmioty lub obiekty od strony zewnętrznej (skrajnej) w kierunku środka,
- ❖ Przy gaszeniu przedmiotów ustawionych pionowo należy gasić od góry w dół,
- ❖ Należy używać środków gaśniczych przeznaczonych do gaszenia danej grupy pożarów.

Charakterystyka gaśnic i hydrantów.

Efekt akcji gaśniczej, a także bezpieczeństwo jej prowadzenia zależy od wielu czynników, między innymi od wyboru odpowiedniego środka gaśniczego. Dokonanie prawidłowego wyboru zależy od rozpoznania rodzaju pożaru oraz pewnego minimum wiedzy o środkach gaśniczych i ich działaniu. Poniżej podajemy podstawowe informacje o gaśnicach i hydrantach i sposobach ich użycia.

Hydrant wewnętrzny ma zastosowanie do gaszenia pożarów w zarodku wszędzie tam gdzie jako środek gaśniczy stosuje się wodę.

Sposób użycia hydrantu jest następujący:

- otworzyć drzwiczki szafki sprawdzić czy podłączony jest wąż i prądownica,
- rozwinąć odcinek węża w całości unikając zagięć i załamań,
- skierować strumień wody na miejsce pożaru.

Obsługę hydrantu powinny stanowić dwie osoby. Jedna obsługuje prądownicę a druga obsługuje zawór hydrantowy dawkując ilość wody. Wodą nie gasimy urządzeń pod napięciem elektrycznym oraz w ich obrębie, jak również innych substancji, które z wodą tworzą gazy palne, np. karbid.

Gaśnica wodno-pianowa - po dostarczeniu gaśnicy w pobliże pożaru zrywamy plombę zabezpieczającą, wciskamy zbijak, kierujemy strumień piany w ognisko pożaru. Działanie gaśnicy można w każdej chwili przerwać przez zwolnienie dźwigni prądowniczki. Gaśnica prawidłowo pracuje tylko w pozycji pionowej.

Gaśnica proszkowa - po dostarczeniu gaśnicy w pobliże pożaru zrywamy plombę i zawleczkę blokującą, uruchamiamy dźwignię lub zbijak i kierujemy strumień proszku w ognisko pożaru. Działanie gaśnicy można w każdej chwili przerwać przez zwolnienie dźwigni uruchamiającej lub dźwigni prądowniczki. Gaśnica prawidłowo pracuje tylko w pozycji pionowej.

Gaśnica płynowa specjalna - przeznaczona do gaszenia tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych, płonących potraw, mięsa itp. Po dostarczeniu gaśnicy w pobliże pożaru (gaśnica powinna znajdować się w pobliżu kuchni) zrywamy plombę i zawleczkę blokującą, uruchamiamy dźwignię i kierujemy strumień płynu w ognisko pożaru.

Gaśnica śniegowa - po dostarczeniu gaśnicy w pobliże pożaru zrywamy plombę zabezpieczającą uruchamiamy zawór i kierujemy strumień dwutlenku węgla na ognisko pożaru. Działanie gaśnicze można w każdej chwili przerwać zamykając zawór. Gaśnica prawidłowo pracuje tylko w pozycji pionowej.

Należy pamiętać o tym, że:

- w czasie działania gaśnicy trzymać ją tylko za uchwyty,
- nie wolno używać tych gaśnic do gaszenia płonących osób.

Koc gaśniczy

Sposób użycia:

- wyjąć z futerału,
- rozłożyć i szczelnie przykryć palący się przedmiot.

W przypadku gaszenia płonących ludzi, osobę należy położyć na ziemi i przykryć ją szczelnie kocem. Koc gaśniczy można wykorzystywać do przenoszenia ewakuowanego mienia.

bryg. Andrzej Siekanka

**Wykaz
telefonów Państwowej Straży Pożarnej
woj. małopolskie**

Lp.	Komenda Powiatowa (Miejska)	Nr kier.	Centrala
1	KP Bochnia	0-14	611-60-97 611-60-98
2	KP Brzesko	0-14	686-50-13 686-50-10
3	KP Chrzanów	0-32	625-89-00
4	KP Dąbrowa Tarnowska	0-14	642-61-10
5	KP Gorlice	0-18	354-93-00 345-93-10
6	KM Kraków	0-12	616-83-00
7	KP Limanowa	0-18	337-99-80 337-99-81
8	KP Miechów	0-41	382-41-00 382-41-10
9	KP Myślenice	0-12	372-94-00
10	KM Nowy Sącz	0-18	443-51-91 443-55-02
11	KP Nowy Targ	0-18	261-09-72
12	KP Olkusz	0-32	641-40-44
13	KP Oświęcim	0-33	843-08-59 843-25-52
14	KP Proszowice	0-12	385-31-60 385-31-70
15	KP Sucha Beskidzka	0-33	874-18-00
16	KM Tarnów	0-14	631-71-00 631-71-13
17	KP Wadowice	0-33	873-43-80 873-17-15
18	KP Wieliczka	0-12	278-38-88
19	KP Zakopane	0-18	9.09.202
20	KW PSP Kraków	0-12	639-91-41 639-91-00